

СИЛАБУС

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Медико-біологічний факультет
Кафедра зоології

Дисципліна: Музейна справа

Викладач: Іванців Володимир Васильович, професор, доктор біологічних наук,
Ivantsiv.Volodymyr@eenu.edu.ua

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу СНУ:
<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно розкладу, що розміщений на дошці оголошень кафедри зоології та на сайті кафедри:
<https://eenu.edu.ua/uk/chairs/zoologiyi>.

Передумови вивчення курсу: попередньо студент повинен прослухати курси: «Вступ до фаху», «Методика проведення позакласної роботи та факультативних занять з біології та природознавства», «Біоетика та біобезпека» і фахові дисципліни за освітнім ступенем «бакалавр».

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета викладання навчальної дисципліни «Музейна справа» полягає у оволодінні студентами усією сукупністю знань і практичних умінь та навичок стосовно: історії розвитку музейної справи; законів України «Про музеї та музейну справу»; специфіки експонування, зберігання і вивчення музейних зібрань; способів консервації, фіксування зоологічних матеріалів; умов збереження зоологічних колекцій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Музейна справа» є надання студентам базових знань та практичних вмінь роботи із зоологічним матеріалом; розробки і оформлення колекцій та вологих препаратів зоологічних об'єктів; ролі музеїв в проведенні досліджень та популяризації зоологічних знань.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис курсу містить навчальну програму курсу Музейна справа /укладач Іванців В.В., яка розміщена на сайті факультету: <https://eenu.edu.ua/uk/structure/faculties-and-institutes/mediko-biologichniy-fakultet?query=Зоологія%3A-програми>

Перелік тем лекцій з питаннями, які розглядаються

ТЕМА 1. ВСТУП. ІСТОРІЯ ВИВЧЕННЯ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ.

Предмет і завдання курсу. Місце музейної справи в системі біологічних наук. Історія розвитку музеїв в Україні. Основні етапи становлення природознавчих музеїв. Закон України «Про музеї та музейну справу».

ТЕМА 2. ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПОНУВАННЯ МУЗЕЙНИХ МАТЕРІАЛІВ.

Вимоги до будинку музею і його обладнання. Обладнання експозиційних залів у зв'язку із зберіганням експонатів. Виготовлення експозиційного устаткування. Матеріали для виготовлення устаткування. Вітрини і шафи. Розміщення їх в експозиційних залах. Експозиційні меблі. Термін експонування всіх видів паперових матеріалів

ТЕМА 3. СПЕЦИФІКА ВИВЧЕННЯ МУЗЕЙНИХ ЗІБРАНЬ.

Основні завдання музейного зберігання зоологічних експонатів. Створення сприятливих умов для вивчення матеріалів фондів, їх експонування і популяризацію. Роль експозиційних приміщень, фондосховищ у збереженні зоологічних експонатів і матеріалів.

ТЕМА 4. СПЕЦИФІКА ЗБЕРІГАННЯ МУЗЕЙНИХ ЗІБРАНЬ.

Умови збереження зоологічних колекцій. Комплекс заходів по забезпеченню функцій зберігання, порядок розміщення музейних предметів у фондосховищах і експозиціях. Основні напрямки робіт направлені на створення і підтримку науково обґрунтованих режимів зберігання фондів. Проведення профілактичних і захисних процедур передбачених умовами утримання у сховищах музейних фондів у залежності від їх індивідуальних особливостей.

ТЕМА 5. ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РЕЖИМІВ ВОЛОГОСТІ, ТЕМПЕРАТУРИ ТА СВІТЛА У МУЗЕЯХ.

Типи коливання вологості і температури. Дія світла на руйнування музейних препаратів (фізичні, фізико-хімічні, хімічні зміни), які виникають під дією енергії світла. Характеристика режиму вологості у музеях. Прилади контролювання вологості приміщень. Основні причини утворення конденсату вологості на стінах і експонатах.

ТЕМА 6. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПРИРОДОЗНАВЧИХ ЕКСКУРСІЙ.

Основні типи природознавчих екскурсій. Аналіз різних методик проведення природознавчих екскурсій. Характеристика основних складових компонентів природознавчих екскурсій.

ТЕМА 7. ПРИРОДОЗНАВЧІ МУЗЕЇ УКРАЇНИ.

Природознавчі музеї України 18 сторіччя. Природознавчі музеї України 19 сторіччя. Природознавчі музеї України 20 сторіччя. Сучасний стан функціонування природознавчих музеїв в Україні.

ТЕМА 8. ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ.

Приготування найголовніших фіксуючих розчинів і сумішей, барвників, консервуючих середовищ та замазок. Обладнання для збирання безхребетних тварин. Приладдя для препарування, монтування та складання колекцій. Лабораторний посуд. Оптика.

ТЕМА 9. ОСОБЛИВОСТІ ЗБИРАННЯ, ФІКСУВАННЯ, КОНСЕРВУВАННЯ, ПРЕПАРУВАННЯ БЕЗХРЕБЕТНИХ ТА ХРЕБЕТНИХ ТВАРИН.

Збирання, культивування, фіксування одноклітинних тварин та виготовлення тотальних мікропрепаратів. Особливості збирання, фіксування, консервування та препарування безхребетних багатоклітинних тварин. Виготовлення чучел та вологих препаратів земноводних, плазунів, птахів та ссавців

ТЕМА 10. ОФОРМЛЕННЯ КОЛЕКЦІЙ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ.

Чистове етикетування. Визначення. Монтування колекцій. Наколювання та розпрямлення комах. Препарування гусениць та інших личинок. Муміфікація личинок. Монтування колекцій із наколотих комах. Зберігання зоологічних колекцій.

Перелік тем лабораторних занять

Для студентів денної форми навчання галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія)», освітньо-професійної програми «Біологія»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Особливості експонування музейних матеріалів	2

2	Специфіка вивчення музейних зібрань	2
3	Основні характеристики режимів вологості, температури та світла у музеях	2
4	Методика проведення природознавчих екскурсій.	2
5	Природознавчі музеї України.	2
6	Практичні основи музейної справи.	2
7	Особливості збирання, фіксування, консервування, препарування безхребетних та хребетних тварин.	2
8	Оформлення колекцій та збереження.	2
	Усього годин	16

Для студентів заочної форми навчання галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія)», освітньо-професійної програми «Біологія»

№ з/п	Теми	Кількість годин
1	Специфіка вивчення музейних зібрань.	2
2	Методика проведення природознавчих екскурсій.	2
3	Особливості збирання, фіксування, консервування, препарування безхребетних та хребетних тварин.	2
4	Оформлення колекцій та збереження.	2
	Усього годин	8

Для студентів денної форми навчання галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)», освітньо-професійної програми «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Особливості експонування музейних матеріалів	2
2	Специфіка вивчення музейних зібрань	2
3	Основні характеристики режимів вологості, температури та світла у музеях	2
4	Методика проведення природознавчих екскурсій.	2
5	Природознавчі музеї України.	2
6	Практичні основи музейної справи.	2
7	Особливості збирання, фіксування, консервування, препарування безхребетних та хребетних тварин.	4
8	Оформлення колекцій та збереження.	2
	Усього годин	18

Для студентів заочної форми навчання галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)», освітньо-професійної програми «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини»

№ з/п	Теми	Кількість годин
1	Методика проведення природознавчих екскурсій.	2
2	Особливості збирання, фіксування, консервування, препарування безхребетних та хребетних тварин.	2
3	Оформлення колекцій та збереження.	2
	Усього годин	6

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для студентів денної форми навчання галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія)», освітньо-професійної програми «Біологія»

Поточний контроль (маx = 40 балів)								Модульний контроль (маx = 60 балів)		Загальна кіль-кість балів
Модуль 1. Виконання лабораторних робіт і теоретична підготовка до занять								Модуль 2. Підсумковий контроль		
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				МКР 1	МКР 2	
Лб. 1	Лб. 2	Лб. 3	Лб. 4	Лб. 5	Лб. 6	Лб. 7	Лб. 8			
5	5	5	5	5	5	5	5	30,0	30,0	100,0

Для студентів заочної форми навчання галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія)», освітньо-професійної програми «Біологія»

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1. Виконання лабораторних робіт і теоретична підготовка до занять				Модуль 2. Підсумковий контроль		
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		МКР 1	МКР 2	
Лб. 1	Лб. 2	Лб. 3	Лб. 4			
10	10	10	10	30,0	30,0	100,0

Для студентів денної форми навчання галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)», освітньо-професійної програми «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини»

Поточний контроль (мах = 40 балів)									Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кіль-кість балів
Модуль 1. Виконання лабораторних робіт і теоретична підготовка до занять									Модуль 2. Підсумковий контроль		
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				МКР 1	МКР 2	
Лб. 1	Лб. 2	Лб. 3	Лб. 4	Лб. 5	Лб. 6	Лб. 7	Лб. 8	Лб. 9			
4	4	4	4	4	5	5	5	5	30,0	30,0	100,0

Для студентів заочної форми навчання галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)», освітньо-професійної програми «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини»

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1. Виконання лабораторних робіт і теоретична підготовка до занять				Модуль 2. Підсумковий контроль		
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		МКР 1	МКР 2	

Лб. 1	Лб. 2	Лб.3			
20	10	10	30,0	30,0	100,0

Поточний контроль проводиться у вигляді усного або письмового опитування. Оцінка за кожну виконану лабораторну роботу продемонстрована у таблиці 4.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово, або у формі комп'ютерного тестування. Модульний зріз передбачає розв'язання 30 тестових завдань (15 завдань першого рівня складності та 15 завдань другого рівня складності), які складаються на основі лекційного курсу, практичних робіт і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання тестового завдання першого рівня оцінюється в 1 бал, другого – в 2 бали. Отримана сума ділиться на 3. Таким чином, максимальна кількість балів, яку студент може отримати за один модульну контрольну роботу – 15 балів (загалом 60 балів за чотири модульні контрольні роботи).

Підсумковий контроль – залік. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік у формі *тесту*. Пропонується 20 теоретичних тестових завдань першого рівня складності, 10 теоретичних та 5 практичних завдань другого рівня складності та два практичні завдання третього рівня складності. При цьому на залік виносяться 60 балів (кожне питання першого рівня складності оцінюється максимум в 1,0 бал, другого – в 2 бали, третього – в 5 балів), а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для складання заліку потрібно набрати не менше 60 балів за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основні:

1. Іванців В. В. Тотальні мікропрепарати і колекції безхребетних тварин / В. В. Іванців. – Луцьк: Вид-во Волинського держуніверситету, 2001. – 163 с.
2. Круковер В. И. Аквариум и террариум / В. И. Круковер. – М.: ООО «ЭТРОЛ», 2004. – 224 с.
3. Пугал Н. А. Кабинет биологии / Н. А. Пугал, А. М. Розенштейн. – М: Просвещение, 1983. –159 с.
4. Райков Б. Е. Зоологические экскурсии / Б. Е. Райков, М. Н. Римский-Корсаков. – М.: Цитадель-трейд, 2002. – 640 с.
5. Шидловський І. В. Історія музейної справи та зоологічних музеїв університетів України / І. В. Шидловський – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. – 112 с.
6. Яременко І. І. Виготовлення наочних посібників з зоології / І. І. Яременко. – К.:

Радянська школа, 1966. – 147 с.

Додаткові:

1. Гусев В. Г. Энциклопедия домашних животных / В. Г. Гусев, Е. С. Гусева. – М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2001. – 351 с.
2. Гончар О. Д. Підвищення ефективності викладання зоології / О. Д. Гончар. – К.: Радянська школа, 1975. – 103 с.
3. Серебряковский А. С. Биологические прогулки /А. С. Серебряковский. – М., 1983. – С. 127-167.
4. Сивоглазов В. И. Биология в школе: Сб. нормат. документов / В.И. Сивоглазов. – М.: Просвещение, 2011. – 224 с.
5. Онегов А. Школа юннатов / А. Онегов – М.: Детская литература, 1990. – 270 с.